

**FITXA IDENTIFICATIVA****Dades de l'Assignatura**

<b>Codi</b>	35389
<b>Nom</b>	Dialectologia i registres lingüístics de la llengua catalana
<b>Cicle</b>	Grau
<b>Crèdits ECTS</b>	6.0
<b>Curs acadèmic</b>	2022 - 2023

**Titulació/titulacions**

<b>Titulació</b>	<b>Centre</b>	<b>Curs</b>	<b>Període</b>
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre

**Matèries**

<b>Titulació</b>	<b>Matèria</b>	<b>Caràcter</b>
1001 - G.Filologia Catalana	5 - Variación lingüística del catalán	Obligatòria

**Coordinació**

<b>Nom</b>	<b>Departament</b>
CASANOVA HERRERO, EMILI	140 - Filologia Catalana
LLUCH CRESPO, GEMMA DESAMPARADOS	140 - Filologia Catalana

**RESUM**

L'assignatura Dialectologia i registres de la llengua catalana té els objectius següents:

1. Assolir un coneixement detallat de les propietats gramaticals (foneticofonològiques, morfològiques, sintàctiques i lexicosemàntiques) de les diverses varietats dialectals del català, i també dels condicionaments històrics i socials generals en què es troba i s'ha desenvolupat cadascuna.
2. Ensinistrar l'alumne en les tècniques de la dialectologia i de la metodologia de l'enquesta dialectal.
3. Aconseguir que l'estudiant domine els conceptes de registre i de variació i sàpia aplicar-los als diferents àmbits de la llengua catalana.
4. Fer que l'alumne conega els principals llibres d'estil; els principals trets de l'estàndard comú i del col·loquial mediatitzat.



5. Fer que l'estudiant sàpia classificar les marques variacionals per registres i usos.
6. Acostumar l'alumne a enfrontar-se a textos amb variació, escrits i orals.
7. Relacionar la dialectologia amb la gramàtica històrica, la llengua literària i el model estàndard.
8. Familiaritzar els estudiants amb els problemes teòrics i metodològics de la disciplina.
9. Ensinistrar els alumnes en el maneig i la recerca de les fonts i la bibliografia de la disciplina.
10. Desenvolupar les estratègies crítiques i analítiques dels estudiants per a resoldre els problemes que planteja la dialectologia catalana.

## **CONEIXEMENTS PREVIS**

### **Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació**

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

### **Altres tipus de requisits**

Coneixements previs de caràcter genèric.

### **1001 - G.Filologia Catalana**

- Competències comunicatives avançades en llengua catalana.
- Coneixement la variació lingüística de la llengua catalana.
- Ser capaç de detectar i gestionar situacions de conflicte lingüístic en l'àmbit social.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua catalana.
- Comparar i analitzar constituents de la llengua pròpia amb els d'altres llengües.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.



Al final d'aquesta assignatura s'espera que l'estudiant siga capaç de:

- Comprendre i resumir correctament el contingut d'estudis o monografies sobre dialectologia i registres.
- Poder situar qualsevol text, literari o no literari, dins del dialecte que l'ha generat i dels diversos registres que el componen
- Descriure correctament qualsevol aspecte de la llengua catalana relacionats amb l'ortografia, fonètica, morfologia, sintaxi i lèxic en el seu eix diatòpic i diafàsic
- Saber interpretar i comentar lingüísticament textos amb variació dialectal i registral en llengua catalana.
- Conèixer i saber usar la nomenclatura de la disciplina.

## DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

### **1. Introducció. El domini lingüístic català: fragmentació administrativa, extensió territorial, situació sociolingüística.**

1.1 La divisió dialectal del català: la partió català oriental / occidental, criteris de Milà i Fontanals, Fabra, Veny, Ferrando i Casanova.

### **2. Els conceptes de llengua i dialecte.**

- 2.1. Criteris per a establir límits entre llengües i dialectes.
- 2.2. Classes de dialectes.
- 2.3. Factors de diferenciació i danivellament lingüístic.
- 2.4. Metodologies danàlisi dialectològica.

### **3. Metodologia del treball de camp.**

- 3.1. Els mètodes de la geografia lingüística.
- 3.2. La representació cartogràfica.
- 3.3. Fronteres i transicions.
- 3.4. Cultura popular
- 3.5. Lenquesta oral i el treball de corpus.

### **4. Els dialectes catalans.**

- 4.1. Divisió dialectal del català. Dialectologia històrica
- 4.2. El català oriental.
- 4.3. El català central.
- 4.4. El rossellonés.
- 4.5. El balear.



4.6. L'alguerés.

4.7. Comentari de textos dialectals.

### 5. El català occidental.

5.1. El català nord-occidental

5.2. El tortosí.

5.2. El valencià.

5.3. Comentari de textos dialectals.

### 6. Registres de la llengua catalana

6.1. Propostes de standardització de IIEC i de IAVL: fonètica, morfosintaxi i lèxic.

6.2. Llibres de estil escrits i orals dels MMCC: TV3, Àpunt, IB3, Vilaweb i TVAndorra

6.3. El registre de la ficció

### 7. Comentari de textos dialectals i audiovisuals.

## VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Elaboració de treballs individuals	29,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	35,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	6,00	0
<b>TOTAL</b>	<b>150,00</b>	

## METODOLOGIA DOCENT

Els continguts de l'assignatura, de caràcter teòric i pràctic, s'introdueixen partint dels coneixements previs de l'aprenent, que haurà de participar de forma activa en el desenvolupament de l'aprenentatge.

Els alumnes disposaran d'un dossier de textos expressament recomanats, els quals complementen les classes teòricopràctiques.



Els estudiants realitzaran, de forma individual i de grup, activitats pràctiques relacionades amb el contingut de l'assignatura, les quals seran corregides en les classes pràctiques.

Pel que fa a les hores no presencials, els estudiants les dedicaran a:

- a) l'estudi i preparació de les classes teoricopràctiques;
- b) la preparació i realització d'activitats pràctiques, concretament la realització d'una enquesta dialectal, sobre la qual caldrà fer un comentari dialectal, i l'anàlisi per registres lingüístics d'un text o un treball de cultura popular;
- c) la preparació i realització del treball de comentari dialectal;
- d) la preparació i realització de la prova escrita final.

Els professors i els estudiants faran servir l'Aula Virtual i el correu electrònic com a mitjà per comunicar canvis, detalls sobre les activitats pràctiques, etc. No obstant això, es recomana l'assistència a les tutories presencials per a tractar qüestions o dubtes de caràcter individual o específic.

A l'inici del període docent de l'assignatura, s'informarà de les possibles activitats complementàries que s'organitzaran i de la incidència que puguen tenir en la docència i l'avaluació.

## **AVALUACIÓ**

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es durà a terme a partir de dos elements:

- a) Les activitats pràctiques relacionades amb el contingut de l'assignatura, que hauran de ser realitzades durant el desenvolupament de l'assignatura i intervencions en classe: 30%
- b) Una prova escrita final que avaluarà els coneixements teòrics i pràctics, així com l'adquisició de les competències generals i específiques. Aquesta part constituirà el 70% de la nota. La prova escrita final inclourà:
  1. Comentari de textos dialectals (40% de la nota final).
  2. Respostes a 5 qüestions breus i concretes sobre registres i estandardització i llibres d'estil (30% de la nota final).



Per aprovar l'assignatura caldrà obtenir *apte* en les activitats pràctiques i tenir aprovades les dues parts de la prova escrita final (2,5 punts sobre un màxim de 5 en el comentari dialectal i 1 punt sobre 2 en la resposta a les 6 qüestions).

En totes les proves cal demostrar un bon coneixement del registre formal i de la normativa gramatical. D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa en la prova final comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut. Igualment, en el treball pràctic final les errades de normativa compten negativament.

Resum de l'avaluació:

Proves de l'avaluació	% sobre final
a)Activitats pràctiques individuals o en grup	10 %
b) Intervencions en classe I treball voluntari	20%
b) Proves finals:	70%
1.Comentari de textos (35 %)	
2.Qüestions sobre registres (35 %)	

## REFERÈNCIES

### Bàsiques

- FERRANDO, Antoni; NICOLÁS, Miquel (1993 [19972]). Panorama d'història de la llengua. València: Tàndem.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS; SECCIÓ FILOLÒGICA (1990a [19993]). Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana [= Proposta]. I. Fonètica. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS; SECCIÓ FILOLÒGICA (1992 [19993]). Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana [= Proposta]. II. Morfologia. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- IEC; Secció Filològica, 2018: Proposta per a un estàndard lèxic.
- VENY, Joan-MASSANELL, Mar (2015), Dialectologia catalana, Barcelona: UBe
- VENY, Joan (1978 [199812]). Els parlars catalans (Síntesi de dialectologia). Palma de Mallorca: Moll



(Tomir, 38).

VENY, Joan (1986 [19862]). Introducció a la dialectologia catalana. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. (Biblioteca Universitària; 4).

VENY, Joan (2001), Llengua històrica i llengua estàndard. València: PUV.

ES LLIURARÀ UN DOSSIER AMB MATERIALS I COMENTARIS

### Complementàries

- ALCOVER, Antoni Maria i Francesc de Borja MOLL (1926-68, 1975-19772 [1993]). Diccionari català-valencià-balear [= DCVB]. 10 vol. Palma de Mallorca: Moll.
- AVL (2014) Diccionari Normatiu Valencià; (2006), Gramàtica normativa valenciana, València: AVL.
- COLOMINA I CASTANYER, Jordi (1999). Dialectologia catalana. Introducció i guia bibliogràfica. Alacant: Universitat dAlacant.
- COROMINES, Joan (1980-2001 [1995-2001]). Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana [= DECat]. 10 vol. Barcelona: Curial / La Caixa.
- COLOMINA I CASTANYER, Jordi (1989). Lalacantí, Alacant: Inst. Gil Albert.
- Colomina, Jordi (1991). El valencià de la Marina Baixa: València, Generalitat Valenciana.
- Gimeno, Lluís (1994). Estudi lingüístic dels parlars de les comarques del nord de Castelló , Castelló, Societat Castellonenca de Cultura.
- Llibres destil de TVe, ÀPunt, Vilaweb, TVIB, La Vanguardia.
- Massip, M<sup>a</sup> À. (1989). Aproximació descriptiva al parlar tortosí, Tarragona.
- Montoya, Brauli (1989). La interferència lingüística al sud valencià, València: Generalitat Valenciana.
- Montoya, Brauli. (1986). Variació i desplaçament de llengües a Elda i a Oriola durant l'Edat Moderna, Alacant: Inst. Gil Albert.
- Perea, M<sup>a</sup> Pilar (1999). Complementes a La flexió verbal en els dialectes catalans. Dotze quaderns de camp d'Antoni M. Alcover, Barcelona: Curial / PAM.
- Recasens, Daniel (1991). Fonètica descriptiva del català. Assaig de caracterització de la pronúncia del vocalisme i consonantisme del català al segle XX, Barcelona: IEC.
- Veny, Joan (1984). Estudis de geolingüística catalana, Barcelona: ed. 62.